Eldre personer med utviklingshemning

En nasjonal kartlegging av botilbud og forekomsten av demens- og kreftsykdommer

Trude Helen Westerberg

RAPPORT

Aldring og helse
Nasjonalt kompetansesenter

RAPPORT

Eldre personer med utviklingshemning

En nasjonal kartlegging av botilbud og forekomsten av demens- og kreftsykdommer

Trude Helen Westerberg

Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse
2013

© Forlaget Aldring og helse 2013
Omslag og layout: Italo Moro
Digitaltrykk

ISBN 978-82-8061-181-9 (Trykket utgave)
ISBN 978-82-8061-205-2 (PDF-Nettutgave)

Aldring og helse
Nasjonalt kompetansesenter

Forlaget Aldring og helse
Postboks 2136, 3103 Tønsberg
Tlf: 33 34 19 50*, Faks: 33 33 21 53
Epost. post@aldringoghelse.no
www.aldringoghelse.no

Forord

Astrid Andersen og Britt-Evy Westergård startet arbeidet med denne undersøkelsen allerede i 2005. Utgangspunktet var å samle mer kunnskap om boligforholdene til eldre med utviklingshemning. Begrunnelsen for undersøkelsen var spørsmål og diskusjoner fra kommunene om egnede boformer. Skal eldre med store medisinske hjelpebehov flyttes til sykehjemmet? I denne sammenhengen var demens et etterspurt tema og det viser seg at demens oftest er grunnen til at mange blir flyttet fra hjemmene de hadde hatt siden de flyttet ut av institusjonen tidlig på 90-tallet. Det var ingen oversikt over omfanget av demens blant personer med utviklingshemning i Norge. Heller ikke fantes det oversikt over omfanget av kreft som ble aktualisert i forbindelse med utformingen av et prosjekt om utviklingshemning og kreft.

I planleggingen av undersøkelsen deltok fire studenter fra Vernepleierhøgskolen i Telemark. Vernepleier Arild Engebretsen tok ansvaret for innsamlingen av data fra kommunene og ble en viktig samarbeidspartner til Trude Helen Westerberg som har analysert data og skrevet resultatrapporten. Takk til dere begge!

Vi håper at denne rapporten vil inspirere andre til å interessere seg for boligsituasjonen til eldre med utviklingshemning. Undersøkelser som Jan Tøssebro og Sylvia Söderström har gjort de siste årene viser en utvikling mot større boenheter. Muligens er situasjonen i 2013 at enda flere bor i institusjonsliknende omgivelser enn da undersøkelsen ble gjennomført.

Vi takker fagkonsulent Astrid E. Andersen og stipendiat Britt-Evy Westergård for at de tok initiativ til undersøkelsen. Takk også til personale i kommunene som har besvart våre spørsmål.

Tønsberg, januar 2013

Arnfinn Eek
Daglig leder

Innholdsfortegnelse

Innledning	5
Gjennomføring av datainnsamling	6
Om datamaterialet	7
Oversikt over botilbud til eldre personer med utviklingshemning	8
Demens hos personer med utviklingshemning	10
Kreft hos personer med utviklingshemning	11
Oppsummering	12
Vedlegg definisjoner og veiledning til spørreskjema	13
Vedlegg spørreskjema	14

Innledning

Kartleggingen av botilbudet til personer med utviklingshemning er en del av en større nasjonal kartlegging som Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse gjennomførte i 2008 på oppdrag fra Helsedirektoratet. Den nasjonale boligundersøkelsen ble publisert 2010; Tilrettelagte boligtilbud for personer med demens av Trude Helen Westerberg og utgitt av Forlaget Aldring og helse.

Alle landets kommuner er blitt bedt om å besvare et spørreskjema om botilbudet til eldre personer med utviklingshemning. Personene skal være over 40 år, bo i kommunen/bydelen, og motta tjenester etter Lov om sosiale tjenester m.v. og/eller Lov om helsetjenesten i kommunene. Om personene bor i en annen kommune enn de tilhører, for eksempel i institusjon som drives som stiftelse, privat eller ideell organisasjon, skal kommunene som betaler slik plass, medregne personene i sine svar på undersøkelsen.

Med bakgrunn i prosjekter i regi av fagenheten Utviklingshemning og aldring ved kompetansesenteret, har det i tillegg vært ønskelig å kartlegge omfanget av demenssykdom hos personer med utviklingshemning med og uten Downs syndrom, både over og under 40 år, og omfanget av kreftsykdom hos personer over 40 år med utviklingshemning.

Denne delen av den nasjonale kartleggingen vil i det følgende omtales som del 2 av kartleggingen (boligundersøkelsen presentert i rapporten Tilrettelagte boligtilbud for personer med demens, omtales som del 1). Begge delene av kartleggingen ble sendt ut samlet til alle landets kommuner. Det er kun resultatene fra del 2 av kartleggingen som blir presentert i denne rapporten.

Gjennomføring av datainnsamling

Første del av spørreskjemaet hadde spørsmål om botilbudet til personer over 40 år med utviklingshemning. Det ble spurt om antall personer som mottar tjenester fra kommunen/bydelen, om hvor mange som bor i sykehjem/aldershjem og i bofellesskap/samlokaliserte leiligheter/selvstendige leiligheter som de eier eller leier (herunder om noen har botilbud som er spesielt tilrettelagt for eldre personer med utviklingshemning), og om noen har behov for en annen boform enn de har i dag på grunn av aldersrelaterte forandringer. Videre var det spørsmål om kommunen/bydelen har en vedtatt plan for hvordan denne gruppen skal ivaretas.

Siste del av spørreskjemaet omhandlet spørsmål om demens og kreft hos personer med utviklingshemning.

Det har tatt tid å få inn svar fra kommunene/bydelene. Svarfristen var satt til 25.april 2008 (som for del 1 av kartleggingen), men da endlig sluttstrek ble satt ved utgangen av mars 2009, manglet det fortsatt svar fra åtte kommuner og fire bydeler i Oslo. Kartleggingen er derfor ikke helt komplett med alle landets 430 kommuner, men svarprosenten er høyere enn for del 1 av kartleggingen.

Tjenestetilbudet til personer med utviklingshemning er ulikt organisert i kommunene, noe som har vanskeliggjort oppfølgingen av svarene. Ikke alle kommuner hadde like god oversikt over hvem som var ansvarlig, best oversikt hadde de minste kommunene. Generelt var det helse- og sosialsjefen som hadde hovedansvaret, men i noen kommuner var boligtilbudet til denne gruppen underlagt kultur, i andre teknisk etat. Enkelte kommuner hadde ingen generell oversikt over boligtilbudet til denne gruppen. Mange av dem som svarte på del 1, unnlot å sende del 2 til riktig instans i kommunen. Derfor ble det brukt en del tid på å ringe til kommunene for å finne informanter. Av de kommunene som svarte på del 2 i undersøkelsen, var det i mange tilfeller behov for å ringe opp igjen på grunn av ufullstendige svar. Noen kommuner har vært vanskelig å få svar fra, og det ble purret både per e-post og telefon flere ganger. Et argument for ikke å svare på undersøkelsen har vært at de ikke hadde tid til å prioritere denne undersøkelsen. I en kommune ble de ansatte faktisk bedt av helse- og sosialsjefen om ikke å svare på undersøkelsen.

Om datamaterialet

Til sammen 421 av 430 kommuner har svart på denne delen av kartleggingen (inkludert Oslo), det utgjør en svarprosent på nesten 98 prosent. For Oslo foreligger det ikke komplette data, da fire bydeler ikke har svart (svarprosent i Oslo er 73,3 prosent). I det følgende vil derfor Oslo behandles bydelsvis, slik at det totale antallet kommuner og bydeler som har svart på kartleggingen, utgjør 432 (av 444 kommuner og bydeler totalt). Alle beregninger gjøres ut fra dette tallet.

Mulige feilsvar er blitt kvalitetssikret gjennom telefonisk kontakt med kommunene. For noen kommuner har man likevel ikke lykkes å få kvalitetssikret tallene, slik at det hefter noe usikkerhet rundt disse. Tallene for personer med utviklingshemning som bor i sykehjem er de mest presise, men for de fleste kommunene dreier det seg om så vidt få personer og det har dermed vært lettere å kvalitetssikre. Unntaket er Oslo, hvor tallene er både mangelfulle og usikre. Bydelene hadde ingen egen oversikt over personer med utviklingshemning i sykehjem, fordi det er en egen sykehjemsetat som fordeler sykehjemsplasser uavhengig av bydelene.

De 9 kommunene som ikke har svart, er fra alle fire helseregionene (en kommune i Helse Sør-Øst, to kommuner i Helse Vest, tre kommuner i Helse Midt, og to kommuner i Helse Nord). Totalt omfatter dette 65682 innbyggere. Både by- og landkommuner er representert, og innbyggertallet varierer fra 2600-28000 innbyggere. Tilsvarende for de fire bydelene i Oslo som ikke har svart, omfatter dette 152233 innbyggere (28,3 prosent av Oslos totale innbyggertall). Totalt mangler det svar fra kommuner og bydeler tilsvarende i underkant av seks prosent av det totale innbyggertallet i landet.

Oversikt over botilbudet til eldre personer med utviklingshemning

Totalt er det registrert 7312 personer med utviklingshemning fra 40 år og eldre som bor i kommunene/bydelene og som mottar tjenester derfra, varierende fra en til 395 personer i hver kommune/bydel. I 14 av kommunene oppgis det at det ikke er noen personer i denne gruppen. Det gjelder noen av de minste kommunene i Norge, alle med færre enn 1200 innbyggere.

Det foreligger opplysninger om bosted for 6749 personer totalt. Tallet er noe mindre enn antall personer som er oppgitt å bo i kommunen/bydelen og som mottar tjenester (563 færre). Årsaken til dette avviket kan være feil i utfyllingen, at informantene ikke har hatt nøyaktige opplysninger eller at personene har annet bosted enn sykehjem/aldershjem eller bofellesskap/leiligheter (for eksempel bor sammen med foreldre/annen familie). Figur 1 viser hvilke botilbud eldre med utviklingshemning har i kommunen/bydelen, om de bor i sykehjem/aldershjem eller bofellesskap/leiligheter.

De langt fleste eldre personer med utviklingshemning bor i bofellesskap/leiligheter (94,5 prosent). Det er 173 kommuner/bydeler som oppgir at de har eldre personer med utviklingshemning boende i sykehjem/aldershjem, men de aller fleste kommunene har dette botilbudet i tillegg til botilbud i bofellesskap/leiligheter.

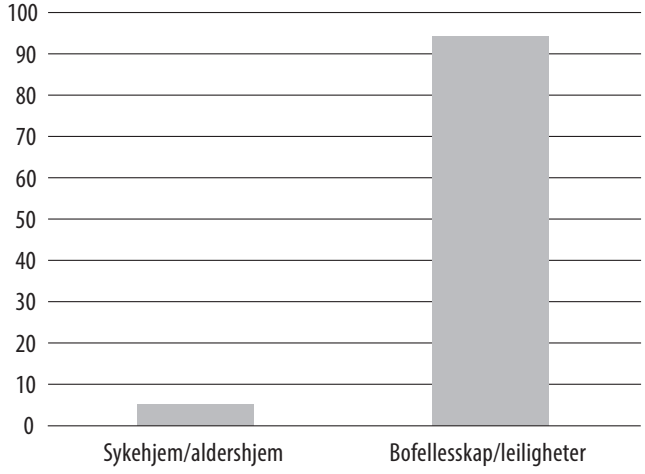

Figur 1
Botilbud for eldre med utviklingshemning. Prosent (N=6749)

Ser man på aldersfordelingen over hvem som bor i sykehjem/aldershjem og hvem som bor i bofellesskap/leiligheter (figur 2 og 3), er det flest i de yngre aldersgruppene som har botilbud i bofellesskap/leiligheter. De som bor i sykehjem/aldershjem er i hovedsak de eldste aldersgruppene.

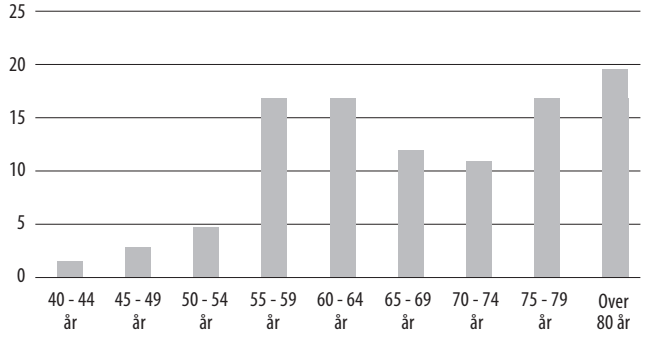

Figur 2
Personer med utviklingshemning i sykehjem/aldershjem etter alder. Prosent (N=373)

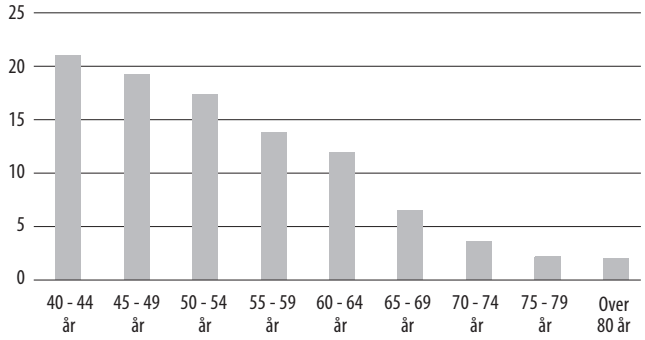

Figur 3
Personer med utviklingshemning i bofellesskap/leiligheter etter alder. Prosent (N=6376)

For eldre personer med utviklingshemning har man ønsket å se hvor mange som har et botilbud som er spesielt tilrettelagt for denne gruppen. Av 373 personer som bor i sykehjem/aldershjem er det kun 61 personer (16,4 prosent) som bor i sykehjem/aldershjem spesielt tilrettelagt for personer med utviklingshemning. Kun 11 kommuner/bydeler oppgir å ha et slikt tilbud. Andelen som bor i bofellesskap/leiligheter som er spesielt tilrettelagt for eldre personer med utviklingshemning er under seks prosent (357 av 6376 personer). Det er 61 kommuner/bydeler som oppgir at de har dette botilbudet. Botilbud som er spesielt tilrettelagt for eldre personer med utviklingshemning er med andre ord ikke utbredt.

I kartleggingen har man prøvd å få oversikt over om det er personer med utviklingshemning som har behov for et annet botilbud enn de har i dag på grunn av aldersrelaterte forandringer. Av de 432 kommunene/bydelene som har svart på undersøkelsen, er det en firedel (107 kommuner/bydeler) som ikke vet om det er noen som har behov for en annen boform. Enkelte av kommunene oppgir at de ikke har kartlagt dette, men at de har fått rapportert inn enkelttilfeller. Disse er ikke nærmere tallfestet.

Det er 127 kommuner/bydeler som svarer at de har personer i denne gruppen som har behov for et annet botilbud (194 kommuner/bydeler svarer nei, og tre har unnlatt å svare på dette spørsmålet). Totalt er det i disse kommunene/bydelene anslått at 322 eldre personer med utviklingshemning på grunn av aldersrelaterte forandringer, har behov for et annet botilbud enn det de har i dag.

Svært få kommuner/bydeler (8,3 prosent) oppgir at de har en politisk vedtatt plan for hvordan eldre personer med utviklingshemning skal ivaretas. Om lag 90 prosent av kommunene/bydelene svarer at de ikke har en egen plan for denne gruppen, men mange av disse poengterer at dette inngår i kommunens omsorgsplan som omfatter alle innbyggere med behov for kommunale helse- og omsorgstjenester. Det er 10 kommuner/bydeler (2,3 prosent) som ikke har svart på dette spørsmålet i det hele tatt.

Demens hos personer med utviklingshemning

Det er kartlagt i hvilket omfang personer med utviklingshemning har en demenssykdom. Personer med utviklingshemning med og uten Downs syndrom både over og under 40 år, er kartlagt. Man har spurt om antall som er utredet og har fått demensdiagnose, og om antall som ikke er utredet men der man har mistanke om demens.

Av de 432 kommunene/bydelene som har svart på undersøkelsen, er det 25 prosent som ikke har oversikt over om det er personer med utviklingshemning i kommunen/bydelen som har en demenssykdom (verken om noen er utredet eller om det er mistanke om demens).

Det er 155 kommuner/bydeler som oppgir at de har personer med Downs syndrom med demenssykdom. Tabell 1 viser en oversikt over antall som er utredet og har fått en diagnose, og antall som ikke er utredet, men hvor man mistenker at de har en demenssykdom. Av disse er det 18 personer under 40 år i 17 kommuner/bydeler.

Tabell 1
Personer med Downs syndrom som har eller mistenkes å ha en demenssykdom.

Personer med Downs syndrom og demens	Antall personer	Prosent
Utredet og fått diagnose	107	29%
Ikke utredet men mistanke	262	71%
Totalt	**369**	**100%**

Når det gjelder demens hos personer med utviklingshemning uten Downs syndrom, er det 105 kommuner/bydeler som har oversikt over dette. Tabell 2 viser antall som er utredet og har fått en diagnose, og antall som ikke er utredet, men hvor man har mistanke om demens. Kun fem personer i denne gruppen er under 40 år (svar fra fire kommuner/bydeler).

Tabell 2
Personer med utviklingshemning uten Downs syndrom som har eller mistenkes å ha en demenssykdom.

Personer uten Downs syndrom og demens	Antall personer	Prosent
Utredet og fått diagnose	31	17,1%
Ikke utredet men mistanke	150	82,9%
Totalt	**181**	**100%**

Kreft hos personer med utviklingshemning

Med bakgrunn i prosjektet ”Kreft hos voksne med utviklingshemning” har det i denne undersøkelsen vært ønskelig å få en oversikt over utbredelsen av kreft hos personer med utviklingshemning som er 40 år og eldre. Personene skal være diagnostisert i løpet av de siste fem årene.

Tabell 3 viser oversikt over antall kommuner/bydeler hvor man har kjennskap til om det er personer i denne gruppen som har en kreftdiagnose. I mer enn en firedel av kommunene/bydelene har man ikke oversikt over dette.

Tabell 3
Antall kommuner/bydeler med kjennskap til personer med utviklingshemning over 40 år med kreftdiagnose.

Personer med utviklingshemning over 40 år med kreft (diagnose siste 5 år)	Antall kommuner	Prosent
Ja	69	16,0%
Nei	247	57,2%
Vet ikke	116	26,8%
Sum	**432**	**100%**

I de 69 kommunene/bydelene som vet at de har personer med utviklingshemning med kreft, er det oppgitt at det dreier seg om 101 personer totalt.

Oppsummering

Kartleggingen viser at det er 7312 personer over 40 år med utviklingshemning som mottar kommunale tjenester.

De fleste personer med utviklingshemning (94,5 prosent) bor i bofellesskap/leiligheter.

Det bor 373 personer på sykehjem/aldershjem fordelt på 173 kommuner/bydeler.

Det er i hovedsak de eldste som bor i sykehjem/aldershjem, og de fleste bor i ordinære sykehjem.

Det finnes svært få sykehjem/aldershjem som er spesielt tilrettelagt for personer med utviklingshemning (omfatter 61 personer totalt). Heller ikke bofellesskap/leiligheter spesielt tilrettelagt for eldre personer med utviklingshemning er særlig utbredt (under seks prosent har dette tilbudet).

Så mange som 25 prosent av kommunene/bydelene har ikke oversikt om det er personer med utviklingshemning som grunnet aldersrelaterte forandringer, har behov for en annen boform enn de har i dag. Det er anslått at 322 personer har behov for et annet botilbud.

Kun drøyt åtte prosent av kommunene/bydelene har en politisk vedtatt plan for hvordan eldre med utviklingshemning skal ivaretas.

Både omfanget av demenssykdom og av kreftsykdom hos personer med utviklingshemning er lite kjent i kommunene/bydelene. En firedel av kommunene/bydelene har ikke oversikt over omfanget av demenssykdom, og tilsvarende antall kommuner/bydeler har ikke oversikt over omfanget av kreftsykdom hos denne gruppen.

Av personer med utviklingshemning med Downs syndrom hvor det er spørsmål om demenssykdom, er det 29 prosent som er utredet og har fått en demensdiagnose. Tilsvarende tall for gruppen uten Downs syndrom er omkring 17 prosent. De fleste personer med utviklingshemning hvor det er spørsmål om demenssykdom, er med andre ord ikke diagnostisert.

Aktuelle definisjoner og veiledning

1. Lovregulert boform/bolig

Med dette menes institusjon/boform der beboer betaler **oppholdsbetaling/ vederlagsbetaling**.

1.1. *Sykehjem eller boform for heldøgns omsorg og pleie*

Institusjoner hjemlet i Lov om helsetjenesten i kommunene §1-3, 2. ledd,

1.1.1. *Skjermet enhet*
Avdelinger med 4-12 beboere som er definert i Forskrift for sykehjem og boform for heldøgns omsorg og pleie. §4-7.

1.1.2. *Forsterket skjermet enhet i kommunehelsetjenesten*
En del kommuner har etablert egen forsterket skjermet enhet for atferdsmessig ekstra krevende pasienter. Dette er ikke psykiatriske enheter.

1.2 *Aldershjem, bolig med heldøgns omsorgstjenester*

Institusjoner hjemlet i Lov om sosiale tjenester m.v. § 7-5.

1.2.1. *Bokollektiv i aldershjem med heldøgns omsorgstjenester*
Boenheter med 4-12 beboere.
Institusjonen er hjemlet i Lov om sosiale tjenester m.v. § 7-5.

2. Ikke lovregulert bolig/boform

Med dette menes en leilighet der leietaker har inngått ***husleiekontrakt*** og betaler ***husleie*** eller er ***selveier***.

2.1. *Omsorgsboliger* for personer med demens ***organisert som bofellesskap eller bokollektiv***
Tilbud for en gruppe personer definert ut fra Husbankens krav til omsorgsboliger, (se: *HB 7. F 17. Omsorgsboliger og sykehjem, En veileder. Rundskriv i-29/97, h 24/97, Omsorgsboliger - en Veileder).*

2.2. Bokollektiv
Frittstående boenhet for en gruppe personer med demens.
Botilbudet er ikke hjemlet i lov og ikke definert som omsorgsbolig.

3. Personer med utviklingshemning

Hvor mange fra 40 år og eldre med utviklingshemning som bor i kommunen / bydelen?

Den som fyller ut undersøkelsen noterer antall personer med utviklingshemning over 40 år som bor i og mottar tjenester fra kommunen / bydelen etter Lov om sosiale tjenester, og personer som mottar helsehjelp etter Lov om helsetjenesten i kommunene.

For personer som tilhører en annen kommune enn der de bor, for eksempel på en institusjon som drives som en egen stiftelse, privat eller ideell organisasjon, skal kommunen som betaler slik plass, telle personene inn i sine svar på undersøkelsen.

SPØRSMÅL?

Kontakt gjerne våre medarbeidere: Signe Tretteteig (signe.tretteteig@aldringoghelse.no) eller Arild Engebretsen (arild.engebretsen@aldringoghelse.no), tlf. 33 34 19 50.

0810566523

3. Eldre med utviklingshemning

Til utfylling (hvis det er andre som fyller ut denne delen av skjema enn første del).

Navn.....
Stilling.....
Telefon / e-post.....
.....

3.1 Hvor mange fra 40 år og eldre med utviklingshemning bor i kommunen / bydelen og mottar tjenester derfra?
(se forklaring siste ark)

3.2 Hvor mange eldre med utviklingshemning bor i sykehjem /aldershjem(antall etter alder)?

☐ Ingen

40-44 ☐☐ 45-49 ☐☐ 50-54 ☐☐ 55-59 ☐☐ 60-64 ☐☐ 65-69 ☐☐ 70-74 ☐☐ 75-79 ☐☐ 80+ ☐☐

3.3 Hvor mange av disse (spm 3.2) bor i sykehjem /aldershjem spesielt tilrettelagt for personer med utviklingshemning?

☐ Ingen

40-44 ☐☐ 45-49 ☐☐ 50-54 ☐☐ 55-59 ☐☐ 60-64 ☐☐ 65-69 ☐☐ 70-74 ☐☐ 75-79 ☐☐ 80+ ☐☐

3.4 Hvor mange eldre med utviklingshemning bor i bofellesskap, samlokaliserte leiligheter, eller selvstendige leiligheter som de eier eller leier (Ikke sykehjem/aldershjem)?

☐ Ingen

40-44 ☐☐ 45-49 ☐☐ 50-54 ☐☐ 55-59 ☐☐ 60-64 ☐☐ 65-69 ☐☐ 70-74 ☐☐ 75-79 ☐☐ 80+ ☐☐

.

3.5 Hvor mange av disse (spm 3.4) bor i boenheter spesielt tilrettelagt for eldre personer med utviklingshemning?

☐ Ingen

40-44 ☐☐ 45-49 ☐☐ 50-54 ☐☐ 55-59 ☐☐ 60-64 ☐☐ 65-69 ☐☐ 70-74 ☐☐ 75-79 ☐☐ 80+ ☐☐

7591566526

3.6 Hvor mange personer med utviklingshemning har behov for annen boform enn de har i dag på grunn av aldresrelaterte forandringer? ☐☐☐ Vet ikke ☐

Evt. kommentar:

3.7 Har kommunen en politisk vedtatt plan for hvordan eldre med utviklingshemning skal ivaretas? ja ☐ nei ☐

Evt. kommentarer:

På bakgrunn av prosjekter som Utviklingshemning og aldring har som omhandler demens, ønsker vi en oversikt over omfanget av demens hos personer med utviklingshemning.

3.8a Hvor mange personer med Downs syndrom har demens?

Utredet og fått demensdiagnose ☐☐ Ikke utredet, men mistanke om demens ☐☐ Vet ikke ☐

Hvor mange av disse er under 40 år? ☐☐ Vet ikke ☐

3.8b Hvor mange personer uten Downs syndrom har demens?

Utredet og fått demensdiagnose ☐☐ Ikke utredet, men mistanke om demens ☐☐ Vet ikke ☐

Hvor mange av disse er under 40 år? ☐☐ Vet ikke ☐

På bakgrunn av prosjektet "Kreft hos voksne med utviklingshemning" ønsker vi en oversikt over utbredelsen av kreft hos personer fra 40 år og eldre med utviklingshemning.

3.9 Hvor mange fra 40 år og eldre med utviklingshemning har en kreftdiagnose? (diagnostisert siste 5 år) ☐☐☐ Vet ikke ☐

Eldre personer med utviklingshemning

En nasjonal kartlegging av botilbud og forekomsten av demens- og kreftsykdommer

Kartleggingen av botilbudet til personer med utviklingshemning er en del av en større nasjonal kartlegging som Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse gjennomførte i 2008 på oppdrag fra Helsedirektoratet. Den nasjonale boligundersøkelsen ble publisert 2010.

Alle landets kommuner er blitt bedt om å besvare et spørreskjema om botilbudet til eldre personer med utviklingshemning. Med bakgrunn i prosjekter i regi av fagenheten Utviklingshemning og aldring ved kompetansesenteret, har det i tillegg vært ønskelig å kartlegge omfanget av demens- og kreftsykdommer hos eldre med utviklingshemning.

Dette er ikke en rapport som går i dybden, men gir et lite overblikk på noen viktige områder for eldre personer med utviklingshemning i dag. Områder og kunnskap det er viktige å ta med i den videre debatten om veien videre 20 år etter HVPU-reformen.

Trude H. Westerberg (f. 1967) er utdannet sykepleier og jobber som avdelingssykepleier på et sykehjem. Hun har erfaring fra sykehus og kommunehelsetjeneste som sykepleier og fagutviklingssykepleier. Jobbet tidligere ved Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse som forskningskonsulent, hvor hun deltok i prosjekter og utviklingsprogram med bl.a datainnsamling, bearbeiding av data og rapportskriving.

Aldring og helse
Nasjonalt kompetansesenter

Forlaget Aldring og helse
Postboks 2136, 3103 Tønsberg
Tlf: 33 34 19 50*, Fax: 33 33 21 53
Epost. post@aldringoghelse.no
www.aldringoghelse.no